

Vragen van de raad

Gesteld op 15 maart 2024
Beantwoord op 3 april 2024
Partij D66
Onderwerp Vaccinatiegraad kinderen

Er is een verontrustende trend zichtbaar waarin de vaccinatiegraad onder kinderen in Nederland sterk aan het dalen is sinds 2020. Een hoge vaccinatiegraad is essentieel voor het tegen gaan van de verspreiding van ernstige infectieziekten als mazelen, de bof, kinkhoest en polio (<https://bit.ly/3TBcHmV>). De huidige mazelenuitbraak in Eindhoven laat zien dat gemeenten samen met de Rijksoverheid spoedig moeten ingrijpen om meerdere uitbraken te voorkomen (<http://bit.ly/3TFaneN>).

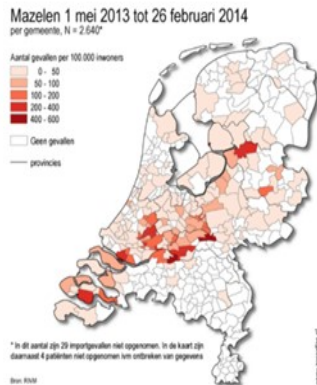
Vraag 1

Deelt het college de mening dat de dalende vaccinatiegraad een problematische ontwikkeling is en dat het noodzakelijk is de minimale vaccinatiegraad van 90% te waarborgen?

Antwoord

Het college deelt deze zorgen. In de afgelopen jaren is de vaccinatiegraad verder gedaald. De doelstelling van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) is dat minstens 95% van de kinderen een keer een BMR-vaccinatie krijgt. Nederland haalt deze doelstelling niet. In 2022 was de BMR-vaccinatiegraad voor 2-jarigen in West Betuwe 85,8%.

De laatste landelijke uitbraak van mazelen was in 2013-2014. Deze deed zich met name in Biblebelt voor. Daar is vanwege religieuze redenen de vaccinatiegraad laag en daarom is er geen sprake van groepsimmunitet. Naar schatting waren er destijds 30.000 gevallen in Nederland, waarvan 1 persoon is overleden. Doorgaans duurt het ca. 10 jaar voor er weer voldoende vatbare personen in de populatie zijn om tot een nieuwe uitbraak te leiden. Omdat de afgelopen jaren ook in veel andere gemeenten de vaccinatiegraad is gedaald, kan dit betekenen dat er ook in andere gemeenten meer inwoners vatbaar zijn en er risico is op een lokale mazelenuitbraak.

Figuur 1. Mazelenuitbraak 2013-2014

Vraag 2

Kan het college bekend maken wat de huidige vaccinatiegraad is in onze eigen gemeente?

Antwoord

De GGD brengt jaarlijks een rapport uit over de vaccinatiegraad van het Rijksvaccinatieprogramma in de GGD regio Gelderland-Zuid.

Het rapport over de vaccinatiegraad in 2022 is hier te vinden:

<https://gezondheidincijfers.ggd gelderlandzuid.nl/mosaic/thema-s/vaccinatiegraad>

Daarnaast is hier de vaccinatiegraad voor de verschillende vaccins per gemeente te raadplegen:

<https://gezondheidincijfers.ggd gelderlandzuid.nl/viewer>

Kanttekeningen hierbij zijn:

- 1) De jaartallen in de tabel betreffen het verslagjaar van het RIVM-rapport over de vaccinatiegraad van het jaar ervoor. De cijfers van 2023 gaan dus over de vaccinatiegraad in 2022. Het rapport over de vaccinatiegraad in 2023 wordt in juni 2024 verwacht.
- 2) Daarnaast zijn hier alleen de vaccinaties in meegenomen waarbij ouders toestemming hebben gegeven om deze data te delen met het RIVM. Het betreft dus een onderschatting van de daadwerkelijke vaccinatiegraad.

De vaccinatiegraad voor de maternale kinkhoestvaccinatie (22 wekenprik) ligt in West Betuwe op **62%**, landelijk is dat tenminste **64 %** (zie Vaccinatiegraadrapport RIVM:

<https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2023-0031.pdf>)

Zoals al genoemd ligt de vaccinatiegraad voor de BMR op voor 2-jarigen in West Betuwe op **85,8%**. Voor DKTP op 5-jarige leeftijd is dat **84,0%**.

Vraag 3

Indien de vaccinatiegraad ook in onze gemeente verder daalt kan het college aangeven of zich dit specifiek voordoet bij bepaalde doelgroepen of kernen/wijken?

Antwoord

Het aantal kinderen dat geen enkele vaccinatie heeft gekregen, blijft stabiel qua percentage binnen de gemeente West Betuwe. (Bron rapport vaccinatiegraad 2022 GGD Gelderland-Zuid, zie vraag 2).

De vaccinatiegraad daalt iets ten opzichte van voorgaande jaren, dit is een landelijke trend. Doordat het RIVM gegevens over een aantal vaccinaties anoniem ontvangt, is het lastiger aan te geven hoeveel lager de vaccinatiegraad precies is.

Op wijkniveau zijn nu geen gegevens beschikbaar. Er kan nader verkend worden met de betreffende beheerders van het kinddossier bij zowel Santé als GGD of deze data gegenereerd kunnen worden.

Vraag 4

Kan het college toelichten wat de huidige status is van het aantal beschikbare consultatiebureaus en laagdrempelige plekken om te vaccineren?

Antwoord

De gemeente West Betuwe heeft 2 consultatiebureaus (CB) vanuit Santé. Vanuit Santé en GGD zijn er geen andere locaties in de gemeente om laagdrempelig te vaccineren. Op het CB in Geldermalsen is 2x per week een inloopspreekuur (behalve in schoolvakanties) waar ouders ook terecht kunnen voor vaccinaties voor hun kind.

Daarnaast is in Geldermalsen elke dag van de week CB-spreekuur op afspraak waar ouders een afspraak kunnen maken voor een vaccinatie.

Op de CB-locatie in Asperen is 2 dagen per week CB-spreekuur op afspraak waar ouders een afspraak kunnen maken voor een vaccinatie. Ouders kunnen meestal in dezelfde week terecht op het CB wanneer ze een afspraak willen maken voor een vaccinatie of inhaalvaccinatie voor hun kind. Als het voor ouders echt een probleem is om naar de vaccinatielocatie te komen is het mogelijk om een huisbezoek in te plannen.

Voor kinderen vanaf 4 jaar verzorgt de GGD de vaccinaties vanuit het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). De GGD organiseert twee keer per jaar groepsvaccinaties met daarbij de mogelijkheid voor het inhalen van vaccinaties. Daarnaast is er nog een los inhaalspreekuur vaccinaties op de GGD-locatie in Tiel dat regio Rivierenland kan bedienen. Waar nodig is overleg tussen Santé en de GGD laagdrempelig mogelijk.

De ervaring van de afgelopen week (week van 18 maart 2024) laat zien dat ouders Santé goed weten te vinden met vragen over vaccinaties en zijn er in de afgelopen week meer vaccinaties zonder afspraak zijn gegeven. Bijvoorbeeld kinderen ouder dan 14 maanden die nog geen BMR hadden gehad of zelfs geen enkele vaccinatie waarvan ouders nu de vaccinaties zijn komen halen.

Vraag 5

Heeft het college eerder al acties ondernomen om de vaccinatiegraad op peil te houden en zo ja kunt u deze toelichten?

Antwoord

Actie vanuit afdeling JGZ van GGD Gelderland-Zuid: JGZ heeft vanaf 2024 door een aanpassing van haar groepsvaccinaties 4-14 jarigen het aantal dagen verruimd voor ouders en kinderen om hun vaccinaties te halen.

Vanuit Santé: Inloopsprekuren op CB zijn laagdrempelig en zonder afspraak te bezoeken (zie vraag 4). Santé biedt vaccinatieconsulten aan voor ouders die twifelen over de vaccinaties. Via de website en social media geeft Santé ook informatie over de beschikbare vaccinaties en ook geven zij regelmatig een update aan de verloskundigen om de 22 weken vaccinatie (de maternale vaccinatie) onder de aandacht te houden.

In 2019 heeft de gemeente gesprekken gevoerd met diverse partijen, omdat er toen ook sprake was van dalende vaccinatiegraad in West Betuwe.

Aanpak in West Betuwe in 2019

	Actie	Rol	Taakverdeling
Gemeente	Afspraken maken met samenwerkingspartners Informatie via posters/flyers/folders Communicatieplan Kennisdeling andere gemeenten	Verantwoordelijk voor financiering en uitvoering vaccinatieprogramma Monitoring	Beleidsmatig verantwoordelijk
Santé	Inwoners uitnodigen voor vaccinaties en voorlichting	Uitvoering Vaccineren volgens RVP Voorlichting via spreekuren	Verzamelen informatie over vaccinatiegraad Signaleren
GGD	Inwoners uitnodigen voor vaccinaties en voorlichting	Uitvoering Vaccineren volgens RVP Voorlichting via spreekuren	Verzamelen informatie over vaccinatiegraad Signaleren
Scholen	Organiseren discussie	Bewustwording/opvoeding	Maatschappelijk
Kerkelijke gemeenten	Discussie Doorverwijzing	Bewustwording	Maatschappelijk
Verloskundigen	Voorlichting aan zwangeren Doorverwijzing	Bewustwording	Maatschappelijk
huisartsen	Voorlichting verstekken (foldermateriaal)	Bewustwording	Maatschappelijk

De aanpak bestond in 2019 uit een aantal elementen:

- Gesprekken met ouders/bezoekers consultatiebureau die twifelen

- Voorlichting intensiveren door gesprekken met inwoners en verstrekking van schriftelijke informatie. Aanpak gericht op de volgende stakeholders en vindplaatsen:
  - GGD,
  - Santé,
  - scholen,
  - kerkelijke gemeenten,
  - huisartsen,
  - verloskundigen.
- Met de afdeling communicatie van West Betuwe is een communicatieplan gemaakt.
- Benutten kennis en deelnemen in netwerk van andere gemeenten.
- Jaarlijks monitoren vaccinatiegraad (GGD), inschatting risico's en bijstellen plan van aanpak

Uit deze eerdere aanpak kunnen we elementen zeker weer gebruiken voor de huidige situatie.

Vraag 6

Indien het college geen acties heeft ondernomen kan men uitleggen waarom dit niet is gebeurd?

Antwoord

Is niet van toepassing.

Vraag 7

Deelt het college de mening dat het essentieel is om de voorlichting betreft vaccinaties te intensiveren en te faciliteren binnen alle kernen/wijken van de gemeente en specifiek afgestemd op de verschillende doelgroepen?

Antwoord

De GGD beraadt zich nu of voorlichtingsacties mogelijk en zinvol zijn in wijken, waar de vaccinatiegraad van het RVP laag is. De GGD zal hierin mogelijk samenwerking zoeken met het RIVM, GGD GHOR Nederland, Santé en de betreffende gemeenten waar de vaccinatiegraad laag is. Onze GGD heeft vanuit corona ervaring met fijnmazige voorlichtingsacties in wijken waar de vaccinatiegraad laag is en zij nemen deze ervaringen mee.

In West Betuwe is, net als in Neder-Betuwe, al jaren aandacht voor de lage vaccinatiegraad met name onder bevindelijk gereformeerden, dit waar van toepassing in samenwerking met JGZ van Santé en GGD en de betreffende gemeenten. Ook deze ervaringen worden meegenomen.

Vraag 8

Wat vindt het college van de mogelijke oplossing dat de GGD voorlichting betreffende vaccineren faciliteert op kinderdagverblijven, specifiek voor ouders van kinderen tot 1 jaar?

Antwoord

De jeugdgezondheidszorg besteedt al veel aandacht aan het vaccineren bij ouders van jonge kinderen. De vaccinaties worden besproken bij alle nieuwe zuigelingen. Dit gebeurt tijdens het eerste huisbezoek twee weken na de geboorte door de jeugdverpleegkundige. En tijdens de eerste afspraak rond 4 weken oud op het CB door de jeugdarts gebeurt dit nogmaals. Daarna als de gelegenheid zich voordoet of als ouders hierover vragen of twijfels hebben. Zo nodig wordt extra tijd genomen hiervoor.

En altijd houden de JGZ-professionals het gesprek open en bieden ze de mogelijkheid op een later moment terug te komen op een genomen besluit door ouders om niet te vaccineren.

Santé en GGD willen eerst meer duidelijkheid krijgen over waar specifiek de vaccinatiegraad lager is/in welke wijken of dorpen en bij welke doelgroepen, naast de al bekende lagere vaccinatiegraad onder bevindelijk gereformeerden. Pas daarna kunnen mogelijke acties opgestart worden, in samenspraak met de gemeente en zo nodig andere partners.

Vraag 9

Wat vindt het college van de oplossing om ongevaccineerde kinderen te weigeren bij het kinderdagverblijf, aangezien de veiligheid van alle kinderen anders niet te garanderen is?

Antwoord

Op grond van de huidige wetgeving kan vaccineren niet worden verplicht. Het is niet duidelijk of een kinderdagverblijf ongevaccineerde kinderen mag weigeren. Het is aan de (landelijke) overheid om hier maatregelen over te nemen.

Vraag 10

In hoeverre bereidt het college zich voor op eventuele uitbraken van infectieziekten als gevolg van deze dalende vaccinatiegraad?

Antwoord

De JGZ heeft structureel aandacht voor het bespreken van vaccinaties en vaccinatie twijfel. JGZ voert gesprekken hierover met de ouders. We merken dat ouders de laatste jaren (en zeker ook sinds de COVID 19-pandemie) meer vragen hebben over dit onderwerp en kritischer staan ten opzichte van vaccinaties voor hun kinderen en voor henzelf. Onze kracht is om het open gesprek te voeren en ouders van betrouwbare informatie te voorzien. Bij Sante is het mogelijk om kinderen jonger dan 14 maanden te vaccineren.

De GGD bereidt zich voor op een mogelijke mazelenuitbraak. Zodra er mazelengevallen in regio Gelderland-Zuid gemeld worden, zal de GGD laagdrempelig vaccinaties aanbieden aan ongevaccineerden in de omgeving. Binnen de GGD werken de betrokken afdelingen JGZ en Infectieziektebestrijding nauw samen en waar nodig met partners extern, zoals Santé voor het gedeelte JGZ 0-4 jarigen in de gemeente West Betuwe. Zoals gebruikelijk kan de GGD snel opschalen waar nodig. Daarbij volgt de GGD de landelijke ontwikkelingen en sluit daarbij aan met oog voor onze regio.

Extra vragen gesteld op dinsdag 26 maart 2024

Vraag 1

Hoe gaat het college er voor zorgen dat bij de consultatiebureaus in West Betuwe aan ouders zo snel mogelijk de mogelijkheid geboden wordt hun kinderen versneld de BMR vaccinatie te laten geven?

Antwoord

De gemeente West Betuwe heeft 2 consultatiebureaus (CB) vanuit Santé. Op het CB in Geldermalsen is 2x per week een inloopspreekuur (behalve in schoolvakanties) waar ouders ook terecht kunnen voor vaccinaties voor hun kind.

Daarnaast is in Geldermalsen elke dag van de week een CB-spreekuur op afspraak waar ouders een afspraak kunnen maken voor een vaccinatie.

Op de CB-locatie in Asperen is 2 dagen per week CB-spreekuur op afspraak waar ouders een afspraak kunnen maken voor een vaccinatie. Ouders kunnen meestal in dezelfde week terecht op het CB wanneer ze een afspraak willen maken voor een vaccinatie of inhaalvaccinatie voor hun kind. Als het voor ouders echt een probleem is om naar de vaccinatielocatie te komen is het mogelijk om een huisbezoek in te plannen.

Voor kinderen vanaf 4 jaar verzorgt de GGD de vaccinaties vanuit het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). De GGD heeft twee keer per jaar groepsvaccinaties met daarnaast de mogelijkheid voor het inhalen van vaccinaties. Daarnaast is er nog een los inhaal-spreekuur vaccinaties op de GGD-locatie in Tiel voor de regio Rivierenland. Waar nodig is overleg tussen Santé en de GGD over andere mogelijkheden.

De ervaring van de afgelopen week (week 18-22 maart) laat zien dat ouders Santé goed weten te vinden met vragen over vaccinaties en we zien dat er in de afgelopen week meer vaccinaties zonder afspraak zijn gegeven. Bijvoorbeeld kinderen ouder dan 14 maanden die nog geen BMR hadden gehad of zelfs geen enkele vaccinatie waarvan ouders nu de vaccinaties zijn komen halen.

Vraag 2

Hoe gaat het college zo snel mogelijk inwoners en dan met name ouders van jonge kinderen informeren over de mogelijkheid van versnelde vaccinaties?

Antwoord

Momenteel is geen vervroegde vaccinatie geadviseerd vanuit het RIVM. De GGD Gelderland-Zuid werkt met het advies van het RIVM. Als hierin wijzigingen komen zal de GGD het beleid aanpassen.

Bij Sante is het mogelijk om kinderen jonger dan 14 maanden te vaccineren.

Vraag 3

Hoe gaat het college er voor zorgen dat ouders die hun kinderen niet hebben laten vaccineren geïnformeerd worden dat zij alsnog hun kinderen kunnen laten vaccineren?

Antwoord

Actie vanuit afdeling JGZ van GGD Gelderland-Zuid: JGZ heeft vanaf 2024 door een aanpassing van haar groepsvaccinaties 4-14 jarigen het aantal dagen verruimd voor ouders en kinderen om hun vaccinaties te halen.

Vanuit Santé: Inloopsprekuren op CB zijn laagdrempelig en zonder afspraak te bezoeken (zie vraag 1). Santé biedt vaccinatieconsulten aan voor ouders die twijfelen over de vaccinaties. Via de website en social media geeft Santé ook informatie over de beschikbare vaccinaties. Ook bespreekt Santé regelmatig met de verloskundigen om de 22 weken vaccinatie voor zwangere vrouwen (maternale kinkhoest) onder de aandacht te houden.

Vraag 4

Hoe gaat het college het belang van vaccinatie extra onder de aandacht van de inwoners van West Betuwe brengen, en de ouders van jonge kinderen in het bijzonder?

Antwoord

De GGD beraadt zich nu of voorlichtingsacties mogelijk en zinvol zijn in wijken, waar de vaccinatiegraad van het RVP laag is. De GGD zal hierin mogelijk samenwerking zoeken met het RIVM, GGD GHOR Nederland, Santé en stemt af met de gemeente. Onze GGD heeft vanuit corona ervaring met fijnmazige voorlichtingsacties in wijken waar de vaccinatiegraad laag is en natuurlijk nemen we ook deze ervaringen mee.

In West Betuwe is, net als in Neder-Betuwe, al jaren aandacht voor de lage vaccinatiegraad met name onder bevindelijk gereformeerden, dit waar van toepassing in samenwerking met JGZ van Santé en GGD en de betreffende gemeenten. Ook deze ervaringen worden meegenomen.